

ויתר המעות לפענ"ד טוב שיסאר ציד הקונה ויתנה עמו כי
צעד חלק שיש לעניים יתן שכר בכל שנה כך וכך כפי הראוי
בעיניהם וזה יתקו בכחב היותר מחוץ ובכל חוקף צדיני
ישראל וכן יתנו לכחב צערכאות על פי אדווקאט מלומד בזה
על פי יותר חוקף לחזק זה צאינטאצילאציע צספר הערכי וכן
יעשו וזו אין שום חשש כלל ומחמת חולשת כחי אפסיק
ואומר שלום:

סימן קד

שלום וישע רב לכבוד חתן אחי ידידי הרב הגאון
המפורסם נ"י ע"ה מופת הדור מו"ה חיים אלעזר נ"י
אבר"ק מארניגראד יע"א:

מכתבו הנעים הגיעני אודות רב אחד אשר נידה לכבודו
שלא כדין לתלמיד חכם אחד וירא ה' מפורסם
וביזה אותו צרבים:

הנה אין הדבר נריך תלמוד כי הרב המנדה ראוי לביט דין
לשמחו וכן מצואר בתשו' מהרשד"ס ז"ל חלק יו"ד
סי' קס"א וסי' צ"ט יעו"ש כל החשובה ולכן צודאי הרב
המנדה ראוי לצי"ד לנדומו ואסור להגותו יותר מכדי חיו"ש
וכן הוא הדין אמת צרור לכן קצרתי והי' שלום בדברי ידידי
אחי חותנו דורש שלום תורתו בלב ונפש חפיה ד' חקת
חריט"ל לאנו:

סימן קה

שא"ד מלמד אחד פגע בצכוד האור החיים ז"ל ואמר
שלא עשה ספרו צרות הקודש:

תשובה קבלתי מכתבם והנה לא ידעתי מה ספק לכם
צרות הקודש שורה גם עתה על הראוי לו אף על
פי שצטלה הנצואה מן הנציאים הלא צפירוש איתא צצבא
צתרא פ"ק (י"צ ע"א) וז"ל הש"ס אמר ר' אבדימי דמן
חיפה מיז שחרב בית המקדש ניטלה נצואה מן הנציאים
וניתנה לחכמים אטו חכם לאו נציא הוא הכי קאמר אף על
פי שניטלה מן הנציאים מן החכמים לא ניטלה אמר אמימר
וחכם עדיף מנציא שנאמר ונציא לצב חכמה מי נחלה בני
הוי אומר קטן נחלה בגדול אמר אבבי מדע דאמר גצרא רבה
מלחא ומתאמר משמיה דגצרא רבה אחרינא כוותיה אמר
רבא ומאי קושיא ודלמא תרווייהו בני חד מולא נינהו אלא
אמר רבא מדע דאמר גצרא רבה מלחא ומתאמר משמיה
דר"ע צר יוסף כוותיה אמר רב אשי ומאי קושיא דלמא להא

ול"א דמי למתני דפרה [סוף פ"ח מ"א] פלוגתת ר' עקיבא
ור' ישמעאל דהתם אין שייך מראה רק עכירה ודי
צמה שתולל לאחר זמן אבל צשינוי מראה אין שם מים עליהם
וכשנשתנה וחוזר למראה מים דינו כמים ומעיקרא אין דינו
כמים וג' לוגין אין פוסלין והשאובים חזרו לכשרים:

ואם כן צנידון דיין המקוה ודאי פסולה אם יש לה מראה
לצינה שמ"ח מחמת הסיד [דיש לומר גם כן דמקרי טיט
לח ע"י סעיף ל"ב ודו"ק שמ"ט] וזה צרור לפענ"ד וגם צלאו הכי
מי יגיד לנו שסופו של מראה לחזור דלמא ישאר לעולם כך
ולכן לדעתי פסולה המקוה כן נראה לי הפעוט והתם חכמי
ארץ הקדושה תמנו למנין והי' עמכם והי' שלום:

סימן קג

להרב המאור הגדול מו"ה אברהם יעקב יוסף נ"י
האבר"ק יאשיניצע יע"א:

מכתבו הגיעני והנה המקוה שעשה נגיד אחד צכפר
שמולין על ידי צנורות מפאטיק להמקוה ונכנס
מנד זה ויואל מנד אחר:

בודאי מקוה זו פסולה כי לדעת הר"ש [מקוואות פ"ה
מ"ג] כיון שהפאטיק אינו נמשך מעצמו לשם אין
דינו כמעין לטהר צוחלין וכן פסק הצ"ח ז"ל [צסי' ר"א
סד"ה וטצילה צנהרות] וכמצואר צספר דברי חיים [על הלי'
מקוואות סעיף ה' ו"ג ועוד מקומות] וצפרטו כי לא ידעינן אם
הוא מעין כלל ושאר ספיקות ולכן צודאי פסולה מקוה הזאת
ותמהתי למה לא ציימו את מעלת כ"ת בדבר איסור חמור
כזה ויכתוב סיכף להגיד משמי שהמקוה פסולה:

ולענין בית רעוע שהיה של עניים ורועים בני העיר למכרו
ולקנות צעד המעות יורה להמרחץ:

הנה לא ידעתי מהמנהג שכתב כ"ת שתלוי צמנהג כי זה
לא תלוי כלל צמנהג רק העניים וכו צו מיד וכמצואר
צש"ך [יו"ד סי' רנ"ו [סק"ז]]. אך לפענ"ד גם העניים לא וכו
רק צעת חלוקת הכסף ומי יודע מי יהי' אז עני כי יש עולים
ויורדים צכל עת וכו צו רק עניי העיר מעת שיצא זמן
חשלומי השכירות והתחלקו אבל לא מקודם והרבה יש לעיין
על כיואל בזה מה זכות לנולדים בזה והרבה יש לפלפל בתשו'
חתם סופר [מ"י סי' כ"ז] בחלוקת ונדבת ארץ הקדושה:

אך לדינא אם יעשה איזה תיקון מקהל צכל חיזוק ותקנה
ליקח מהמרחץ מכל איש ואשה כך וכך ומוזה יחולק צכל
שנה לעניים צודאי רשאים למכור בית זה וליתן לצורך יורה
להתם המקוה כי זה חיזוק לטובת עניים יותר מצית רעוע

בסוף, ולא נחשב רק כעכירה בעלמא.
שנ. עיין יו"ד סימן של"ד סעיף ב'.

שמח. צ"ל לבנה.

שמט. ר"ל גם הסיד נתבטל להמים ונעשה חלק ממנו כמו דין טיט
הנרוק, ומשו"ה שינוי מראה שנעשה על ידו פוסל אפי' יוצלל
דברי חיים (שו"ת) <מהדורה חדשה - או"ח, יור"ד / האלברשטאם, חיים בן אריה ליבוש [עמוד 378] {726077}>

מלמא בר מויליה הוא אלא אמר רב אשי מדע דאמר גברא רצה מלמא ומתאמר הלכה למשה מסיני כוונתיה ודלמא כסומא בארובה ולא טעמא יהיב עכ"ל הרי דגם אחר החורבן רוח נבואה שורה על הראוים לכך היינו רוח הקודש דחכמה. דנבואה לחוד ורוח הקודש דחכמה לחוד כמבואר צמורה צ"צ [פרק ל"ח] ש"א:

ומה שאמרו [פוסט מ"ח ע"ב] דמימות הנביאים ניטלה רוח הקודש היינו רוח דנבואה אבל רוח הקודש דחכמה ולהסכים בשכלו עם הלכה למשה מסיני או כר' אציתר זה לא בטלה ולא יכחיש זה רק אפיקורס:

ומה שכתבם משווצות מגדולי דורינו שצטל לגמרי רוח הקודש לא אלאמין שיאל זה מפי רבותינו שיחי ומי יודע מה שכתב להם המתעה הנבל הזה אבל האמת עד לדרכו שגם בזמנינו יש לחכמי האמת שאינם נוטים אחרי החומר יש להם רוח הקודש וכמבואר צמורה [שם פרק ל"ו] וצ"צ צ"צ ו"ל בהדיא:

ו"ל בעל אור החיים נשג"מ זולאי חיבר ספרו צרות הקודש אך לא הוא לבדו רק כל מחבר אפילו בדורינו אם הוא ראוי לכך חיבר ספרו צרות הקודש היינו שהסכים בחכמתו לאמתו של חורה כמו שאמרו צ"ס על ר' אציתר וכן כתב המומים לדינא [בקי"ט ת"כ ס"י קכ"ג וקכ"ד] שאין לומר קים לי נגד השולחן ערוך משום שכתבו דצריהם צרות הקודש ע"ש:

ו"ל המלמד המכחיש רוח קדשו של אלה"ח הוא אפיקורס שאינו מאמין בגדולי הדור שהעידו עליו שהי' ראוי לרות הקודש והמלמד הזה כבר בעיקר רוח הקודש וליעג על דברי הש"ס צ"א בתרא ה"ל ויפה עשיתם שלא עזבתם את צניכם צידו וישר כוחכם צ"א:

אך שבר מלמדות לא אוכל לפסוק שלא צפני בעל דין בלא ראות מעשי הנהגתו כי אולי משגה הוא בזה וצ"א תוכלו לסמוך על מורה שיש צקהילתכם שנה והי' שלום:

סימן קו

להרב המאור הגדול החריף ובקי מו"ה נתן פייטל ג"י אבד"ק מאדא יע"א:

שא"ל באם אחד פדה בנו הבכור צמתנה על מנת להחזיר ונאבד המעות בפשיעה אם חייב הכהן להחזיר משלו וגם אם הבן פדוי אפילו אם לא החזיר:

תשובה דבר זה מבואר בגמרא בצבורות [נ"א ע"ב] דצמתנה על מנת להחזיר מהני וכן בקידושין [ו'] ע"ב [ו"ל הגמרא שם אמר רבא הילך מנה על מנת שתחזירהו לי במכר לא קנה באשה אינה מקודשת בפדיון הבן אין בנו פדוי צתרומה יאל ידי נמינה ואסור לעשות כן מפני שנראה ככהן המסייע צצית הגרנות כו' עד אלא אמר רב

ו"ל דבריו לא יקשה קושית הרמב"ן [בתיב"ט] ארש"י ז"ל [ד"ה ה"ק] ויש לומר שגם כוונת הרמב"ן ז"ל כן וכן נראה מריטב"א שכתב כן צ"ס הרמב"ם ז"ל הוצא שם צ"צ בעין יעקב וזה לשונו והרמב"ן ז"ל הקשה על פירוש רש"י כו' ואין דעתי נוטה שגב אלא הכי קאמר אף על פי שנטלה נבואה מן הנביאים שהוא המראה והחזון נבואת חכמים שהוא צדק חכמה לא נטלה אלא יודעים האמת צרות הקודש שצקרבס וגם הריטב"א ז"ל כתב בפירוש מאמר זה וז"ל ונתנה לחכמים פירושו שישגו בשכלם דברים הרבה שאין כח בשכל הטבע שג"ג להשיגם וחכם עדיף מנביא פי' מאותו נביא שיש לו כח לראות עמידות ואין לו דרכי הנבואה שהם מלך החכמה שורה שג"ג שכינה עליו וכמו שציאר הרמב"ם ז"ל צספרו הידוע [שם] כי הנבואה היא אינה שורה אלא על חכם עד כאן עכ"ל יעו"ש הרי לך בפירוש צ"ס וראשונים דרוח הקודש דחכמה לא בטל מן החכמים:

ובן הוא בהדיא בגיטין [דף ו' ע"ב] גבי ר' אציתר וז"ל הש"ס שם ועוד הא ר' אציתר דאסכים מריה על ידיה ופירש רש"י שם וז"ל לגלות לו סוד לכוון דצברים הסחומים על אמתתם עכ"ל הרי דרוח הקודש והסכמת הקצ"ה לא ציטל מחכמים הראוים לזה וכ"מ במאמר דרבי פנחס בן יאיר [ע"ז כ' ע"ב] יעו"ש:

ויתר מזה מבואר במדרש רבה פרשת נשא [ט' כ'] גבי אשה אחת ששהתה זמן רב בליל שבת קודש בצרקה דרבי מאיר ואמר לה בעלה שאינה רשאי לצוא לציתה עד שתרוק צפניו של ר"מ ג' פעמים לפה ר"מ צרות הקודש כו' יעו"ש הרי שפפה צרות הקודש וכן רבי שאמר ציום פטירתו דברי נבואה בקידושין [דף ע"ב ע"א] אפילו לאחר שניטלה:

ובאבות כי מזה משמע דלא כרמב"ם צמורה [שם פרק ל"ו] דהחם משמע דבלא נציאות של כח המדמה אין נקרא החכם רק גדול המעיינים אבל לא שיאמר דצרים שיואל מגדר השכלי רק מדמין כעין נבואה. יהי' איך שיהי' כולי עלמא מודים דרוח הקודש לא נסתלק מן החכמים:

ש"א. ועיין עוד שם בפרק מ"ה ד"ה המדריגה השניה. ש"ג. צ"ל נוחה. ש"ג. צ"ל הטבעי.

ש"ג. צ"ל שרוח, כן הוא בעין יעקב שם, ובריתב"א הנדפס מחדש הגירסא "שרוח שכינה שורה עליו".

ש"ג. עיין שו"ת בית שלמה אור"ח סימן קי"ב בענין זה לק"ק באישיאזהו בשנת תרכ"ו.